

STRESZCZENIE PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JAWOR OBOWIĄZUJĄCEGO NA LATA 2018-2027

1. Cele gospodarowania

- zachowanie lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;
- ochrona lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych;
- ochrona gleby i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia lub uszkodzenia oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;
- ochrona wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;
- produkcja na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

2. Ogólna charakterystyka lasów Nadleśnictwa Jawor

2.1. Położenie i powierzchnia

Nadleśnictwo Jawor wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Sąsiaduje z siedmioma nadleśnictwami RDLP we Wrocławiu: Złotoryja, Legnica, Miękinia, Świdnica, Wałbrzych, Kamienna Góra i Śnieżka.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Jawor wg stanu na dzień 01.01.2018r. wynosi **14 811,89** ha, w tym grunty leśne **14 365,28** ha.

Grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa Jawor położone są na terenie **województwa dolnośląskiego**. Zdecydowana większość (75,52%) zlokalizowana jest w granicach **powiatu jaworskiego** w gminach: Jawor, Męcinka, Bolków, Paszowice, Mściwojów. Pozostała część na terenie **powiatu świdnickiego** – w gminach Dobromierz i Strzegom, **powiatu kamiennogórskiego** – w gminie Marciszów, **powiatu wałbrzyskiego** – w gminie Stare Bogaczowice, **powiatu średzkiego** – w gminie Udanin, **powiatu jeleniogórskiego** – w gminie Janowice Wielkie oraz **powiatu złotoryjskiego** – w gminach Złotoryja i Świerzawa.

Nadleśnictwo Jawor podzielone jest na dwa obręby leśne: **Jawor** (8 261,11 ha) i **Bolków** (6 550,78 ha), w granicach których zlokalizowanych jest 11 leśnictw. Obręb Jawor tworzą leśnictwa: Męcinka, Chełmiec, Myślinów, Muchów, Siedmica i Dzierzków. Obręb Bolków składa się z leśnictw: Kłaczyna, Mysłów, Kaczorów, Półwieś i Dobromierz.

2.2. Rys historyczny

Nadleśnictwo Jawor w obecnych granicach i z obecnymi obrębami utworzone zostało 1 stycznia 1974r. Operat urządzeniowy za ubiegły okres gospodarczy dla Nadleśnictwa Jawor był wykonany na okres 01.01.2008r. do 31.12.2017r.

Nadleśnictwa, które obecnie tworzą gospodarstwo leśne pod nazwą „Nadleśnictwo Jawor” zostały utworzone w roku 1945 z byłych lasów majątkowych (około 75%) i drobnej własności prywatnej oraz częściowo lasów państwowych, przy czym zasięgi terytorialne, powierzchnia jak i nazwa ulegały zmianie. W 1956 r. z części Nadleśnictw: Dolina, Jawor i Wojcieszów powstało Nadleśnictwo Bolków, które w 1974 r. które zostało włączone jako obręb Bolków do obecnego Nadleśnictwa Jawor.

2.3. Typy siedliskowe lasu

W Nadleśnictwie Jawor występują wyłącznie siedliska lasowe. Wśród nich największy udział ma LMwyżśw (37,27%) oraz Lwyżśw (33,04%). Znaczący jest także udział drzewostanów na siedliskach LMGśw i LGśw. Zestawienie udziałów poszczególnych typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Jawor wg stanu na dzień 01.01.2018r. prezentuje niżej zamieszczona tabela:

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Obręb Jawor		Obręb Bolków		Nadleśnictwo	
		Powierzchnia ha */ %					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	LMŚW	7,01	0,09			7,01	0,05
2	LŚW	295,11	3,78			295,11	2,10
3	LW	21,02	0,27			21,02	0,15
4	LMWYŻŚW	3 490,26	44,76	1 755,94	28,02	5 246,20	37,27
5	LMWYŻW	9,31	0,12			9,31	0,07
6	LWYŻŚW	3 250,48	41,67	1 397,18	22,29	4 647,66	33,04
7	LWYŻW	576,44	7,39	64,78	1,03	641,22	4,56
8	OLJWYŻ	3,35	0,04	5,23	0,08	8,58	0,06
9	LŁWYŻ	146,93	1,88	16,27	0,26	163,20	1,16
10	LMGŚW			1 520,23	24,25	1 520,23	10,81
11	LGŚW			1 404,30	22,4	1 404,30	9,98
12	LGW			83,28	1,33	83,28	0,59
13	LŁG			5,21	0,08	5,21	0,04
14	OLJG			16,54	0,26	16,54	0,12
Razem		7 799,91	100,00	6 268,96	100,00	14 068,87	100,00

* grunty leśne zalesione i niezalesione

2.4. Struktura gatunkowa drzewostanów wg gatunków panujących

Z analizy układu powierzchniowej tabeli klas wieku i masowej tabeli klas wieku, wg gatunków panujących wynika, iż dominującymi gatunkami są:

- Db – który zajmuje 41,17% powierzchni i 39,27% miąższości,
- Św – który zajmuje 30,31% powierzchni i 36,63% miąższości,
- Bk – który zajmuje 7,91% powierzchni i 5,20% miąższości,
- So – która zajmuje 4,23% powierzchni i 3,94% miąższości,
- Brz – która zajmuje 3,54% powierzchni i 2,91% miąższości,
- Jw – który zajmuje 2,97% powierzchni i 2,38% miąższości,
- Js – który zajmuje 2,92% powierzchni i 3,03% miąższości,
- Ol – która zajmuje 2,18% powierzchni i 1,97% miąższości,
- Lp – która zajmuje 1,58% powierzchni i 1,89% miąższości,

Udział pozostałych gatunków jest znikomy i wynosi poniżej 1%.

2.5. Struktura gatunkowa drzewostanów wg gatunków rzeczywistych

Z analizy układu powierzchniowej tabeli klas wieku, wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu wynika, iż dominującymi gatunkami są: Db – 34,68%, Św – 22,87%, Bk – 11,79%, Jw. – 6,07%, Brz – 4,44%, Md – 4,37%, So – 3,87%, Lp – 3,02%, Js – 2,91%, Ol – 2,35%, Jd – 1,68%, Gb – 1,21%.

Pozostałe gatunki zajmują poniżej 1%.

W stosunku do poprzedniego okresu gospodarczego do najistotniejszych zmian zależy wzrost udziału powierzchni Db – o 5,83%, Bk – o 54,70%, Jd – o 181,26% oraz zmniejszenie udziału powierzchni Św – o 19,17% i Brz – o 35,04%.

2.6 Powierzchniowa tabela klas wieku

Zestawienie struktury wiekowej wg powierzchni dla Nadleśnictwa Jawor

Wg stanu na dzień	Grunty leśne niezależone	Klasa wieku										Razem	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	KO	KDO	grunty zalesione	grunty zalesione i niezależone
		1 – 20	21 – 40	41 – 60	61 – 80	81 – 100	101 - 120	121 – 140	>141				
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Powierzchnia ha / %												
01.01.2018 r.	69,75	730,76	1 307,77	2 402,01	1 471,68	2 196,16	1 610,66	771,87	146,64	3 327,52	34,05	13 999,12	14 068,87
	0,50	5,19	9,30	17,07	10,46	15,61	11,45	5,49	1,04	23,65	0,24	99,50	100,00

2.7. Charakterystyka gospodarki nasiennej

2.7.1. Gospodarcze drzewostany nasienne

Nadleśnictwo Jawor posiada 16 drzewostanów nasiennych gospodarczych (GDN), których wykaz prezentuje niżej zamieszczona tabela:

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze LMP	Gatunek	Adres leśny	Powierzchnia
1	2	3	4	5
Obręb Jawor				
1	MP/1/22007/05	lipa drobnolistna	13-10-1-06-8 -a -00	16,15
2	MP/1/22008/05	świerk pospolity	13-10-1-02-139 -c -00	2,62
3	MP/1/21994/05	dąb szypułkowy	13-10-1-04-148 -h -00	7,99
4	MP/1/21995/05	dąb szypułkowy	13-10-1-04-148 -d -00	8,69
5	MP/1/21996/05	świerk pospolity	13-10-1-04-157 -d -00	5,76
6	MP/1/21997/05	dąb szypułkowy	13-10-1-03-160 -d -00	10,30
7	MP/1/21993/05	świerk pospolity	13-10-1-01-94 -d -00	2,35
8	MP/1/21992/05	dąb szypułkowy	13-10-1-06-57 -c -00	7,10
9	MP/1/21991/05	jesion wyniosły	13-10-1-06-57 -a -00	8,47
10	MP/1/21998/05	świerk pospolity	13-10-1-03-173 -f -00	5,38
Razem obręb Jawor				74,81
Obręb Bolków				
11	MP/1/22012/05	dąb szypułkowy	13-10-2-07-45 -b -00	2,22
12	MP/1/22006/05	buk zwyczajny	13-10-2-10-247 -c -00	4,54
13	MP/1/22003/05	buk zwyczajny	13-10-2-09-163 -c -00	3,35
14	MP/1/22005/05	buk zwyczajny	13-10-2-09-175 -a -00	3,69
15	MP/1/22011/05	dąb bezszypułkowy	13-10-2-11-191 -b -00	13,91
16	MP/1/49682/11	jodła pospolita	13-10-2-11-206 -c -00	6,04*
Razem obręb Bolków				33,75
Ogółem				108,56

* w wydzieleniu o powierzchni 6,04 ha zlokalizowany jest wg KRLMP GDN jodły pospolitej na powierzchni 1,00 ha

2.7.2. Wyłączone drzewostany nasienne

Wg stanu na dzień 01.01.2018r. Nadleśnictwo Jawor posiada dwa drzewostany nasienne wyłączone. Z uwagi na nie spełnianie wymogów jakościowych ustalonych dla WDN, drzewostan nasienny wyłączony w oddz. 162d (MP/2/44194/05) planowany jest docelowo do przekształcenia w drzewostan nasienny gospodarczy (GDN).

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze LMP	Gatunek	Adres leśny	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5
1	MP/2/31686/05	jesion wyniosły	13-10-1-06-56 -j -00	2,93
2	MP/2/44194/05	buk pospolity	13-10-2-09-162 -d -00	4,33
Razem				7,26

2.7.3. Drzewa mateczne

W Nadleśnictwie Jawor wyznaczone zostało 10 drzew matecznych.

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze LMP	Gatunek	Adres leśny
1	2	3	4
1	MP/3/38745/05	modrzew europejski	13-10-2-07-13 -i -00
2	MP/3/48444/08	czereśnia ptasia	13-10-1-01-68 -a -00
3	MP/3/48442/08	czereśnia ptasia	13-10-1-01-61 -c -00
4	MP/3/48445/08	czereśnia ptasia	13-10-1-01-68 -a -00
5	MP/3/48446/08	czereśnia ptasia	13-10-1-02-115 -b -00
6	MP/3/48447/08	czereśnia ptasia	13-10-1-06-45 -a -00
7	MP/3/48448/08	czereśnia ptasia	13-10-1-06-48 -f -00
8	MP/3/49960/12	klon jawor	13-10-1-02-140 -d -00
9	MP/3/49961/12	klon jawor	13-10-2-08-66 -a -00
10	MP/3/49959/12	czereśnia ptasia	13-10-1-01-61 -c -00

2.7.4. Źródła nasion

W celu uzupełniania bazy nasiennej Nadleśnictwo Jawor wyznaczyło źródła nasion, które zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego.

Lp.	Nr w Krajowym Rejestrze LMP	Gatunek	Adres leśny
1	2	3	4
1	MP/1/40945/05	czereśnia ptasia	13-10-1-01-61 -c -00

2	MP/1/40955/05	klon zwyczajny	13-10-2-09-110 -l -00
3	MP/1/40956/05	lipa drobnolistna	13-10-2-09-173 -h -00
4	MP/1/40957/05	lipa drobnolistna	13-10-1-03-176 -a -00
5	MP/1/40958/05	lipa drobnolistna	13-10-2-09-176 -j -00
6	MP/1/40959/05	lipa szerokolistna	13-10-1-02-116 -c -00
7	MP/1/40951/05	klon jawor	13-10-1-01-70 -g -00
8	MP/1/40952/05	klon jawor	13-10-1-01-92 -a -00
9	MP/1/40953/05	klon jawor	13-10-2-09-172 -h -00
10	MP/1/40954/05	klon zwyczajny	13-10-2-07-7 -c -00
11	MP/1/40947/05	daglezcja zielona	13-10-2-09-155 -b -00
12	MP/1/40948/05	daglezcja zielona	13-10-2-09-157 -a -00
13	MP/1/40949/05	daglezcja zielona	13-10-1-03-242 -k -00
14	MP/1/40950/05	daglezcja zielona	13-10-1-05-268 -a -00
15	MP/1/40946/05	czereznia ptasia	13-10-1-01-68 -a -00

2.7.5. Uprawy pochodne

Nadleśnictwo Jawor posiada wyznaczone bloki upraw pochodnych, które zostały zaakceptowane przez Wydział Gospodarowania Ekosystemami RDLP we Wrocławiu

Pochodzenie nasion - DNW - Nr bloku upraw pochodnych	Lokalizacja	Rodzaj powierzchni - ha		
		Drzewostan	Rej. upr. poch.	Pow. pod upr. poch.
1	2	3	4	5
Wyłączony Drzewostan Nasienny Św – oddz. 205h,i 206i,k Nadleśnictwo Szklarska Poręba				
I	Obręb Bolków			
	13-10-2-11-192 -a -00	KO - DB 120 lat	(7,73)	18,40
	13-10-2-11-192 -b -00	KDO - DB 105 lat		3,88
	13-10-2-11-194 -b -00	KO - DB 120 lat	(4,11)	7,70
	13-10-2-11-194 -c -00	DB 75 lat		2,11
	Razem blok nr I			
Ogółem blok upraw pochodnych dla Św				32,09
Wyłączony Drzewostan Nasienny Bk – oddz. 162d Nadleśnictwo Jawor				
I	Obręb Bolków			
	13-10-2-08-103 -b -00	KO -ŚW 110 lat	(6,90)	12,13
	13-10-2-08-103 -c -00	ŚW 90 lat	(0,50)	3,46
	Razem blok nr I			
				15,59

Pochodzenie nasion - DNW - Nr bloku upraw pochodnych	Lokalizacja	Rodzaj powierzchni - ha		
		Drzewostan	Rej. upr. poch.	Pow. pod upr. poch.
1	2	3	4	5
II	Obręb Bolków			
	13-10-2-09-151 -b -00	BK 25 lat	1,33	
	13-10-2-09-151 -c -00	Bk 16 lat	2,81	
	13-10-2-09-151 -d -00	KO-ŚW 100 lat	(2,58)	4,30
	13-10-2-09-151 -f -00	KO-ŚW 110 lat	(3,54)	5,00
	Razem blok nr II			4,14
				13,44
III	Obręb Bolków			
	13-10-2-09-160 -n -00	KO -ŚW 110 lat	(3,68)	4,77
	13-10-2-09-160 -s -00	Bk 25 lat	3,81	
	Razem blok nr III			3,81
				8,58
IV	Obręb Bolków			
	13-10-2-09-162 -d -00	Bk 135		4,33
	Razem blok nr IV			
				4,33
Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN – Bk			7,95	33,99
				41,94
Wyłączony Drzewostan Nasienny Dbsz – oddz. 103b Nadleśnictwo Miękinia				
I	Obręb Jawor			
	13-10-1-03-197 -c -00	DB 18 lat	6,39	
	13-10-1-03-200 -b -00	DB 18 lat	2,71	
	13-10-1-03-200 -c -00	Ł		1,79
	Razem blok nr I			9,10
				10,89
Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN – Dbsz			9,10	1,79
				10,89
Wyłączony Drzewostan Nasienny Js – oddz. 56j Nadleśnictwo Jawor				
I	Obręb Jawor			
I	13-10-1-04-214 -f -00	JS 16 lat	1,64	
	Razem blok nr I			1,64
				1,64

Pochodzenie nasion - DNW - Nr bloku upraw pochodnych	Lokalizacja	Rodzaj powierzchni - ha		
		Drzewostan	Rej. upr. poch.	Pow. pod upr. poch.
1	2	3	4	5
II	Obręb Jawor			
	13-10-1-06-56 -b -00	JS 23 lat	1,15	
	13-10-1-06-56 -i -00	JS 110 lat		4,00
	13-10-1-06-56 -j -00	JS 145 lat		2,93
	13-10-1-06-56 -k -00	JS 60 lat		0,88
	13-10-1-06-56 -l -00	JS 23 lat	1,60	
	Razem blok nr II			2,75
				10,56
Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN – Js			4,39	7,81
				12,20
Wyłączony Drzewostan Nasienny So – oddz. 416 Nadleśnictwo Węgliniec				
I	Obręb Jawor			
	13-10-1-06-38 -a -00	So 16 lat	2,55	
	13-10-1-06-38 -b -00	So 5 lat	2,40	
	13-10-1-06-38 -c -00	Św 102 lata		4,02
	13-10-1-06-41 -b -00	So 23 lat	2,38	
	13-10-1-06-41 -c -00	So 7 lat	3,50	
	13-10-1-06-41 -g -00	So 18 lat	3,68	
	13-10-1-06-42 -a -00	So 23 lat	1,21	
	Razem blok nr I			15,72
				19,74
Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN – So			15,72	4,02
				19,74
Ogółem w Nadleśnictwi Jawor:			37,16	79,70
				116,86

2.7.6. Plantacje nasienne i plantacyjne uprawy nasienne

Nadleśnictwo Jawor nie posiada plantacji nasiennych, ani plantacyjnych upraw nasiennych.

2.7.7. Powierzchnie doświadczalne w Nadleśnictwie Jawor

Według stanu na 1 stycznia 2018 r. na terenie Nadleśnictwa Jawor brak jest powierzchni doświadczalnych.

3. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

Struktura gospodarcza regionu w znacznej mierze zależy od występujących uwarunkowań geograficznych (rzeźba terenu), komunikacyjnych oraz odległości od aglomeracji miejskich. Region, na którego obszarze jest położone nadleśnictwo, jest regionem rolniczym

Grunty będące w stanie posiadania Nadleśnictwa Jawor znajdują się w 13 gminach należących do 7 powiatów. Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wynosi 719,33 km². Lesistość na omawianym terenie wynosi 22,52 %.

Ludność wiejska, w znacznej większości, trudni się prowadzeniem prywatnych gospodarstw rolnych. Znajduje również zatrudnienie w zakładach przemysłowych zlokalizowanych w Jaworze i Legnicy. Ważną rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają również działające na tym terenie zakłady usług leśnych, wykonujące na zlecenie nadleśnictwa wszystkie prace z zakresu pozyskania i hodowli lasu. Aktualnie w Jaworze Spółka Mercedes-Benz Manufacturing Polska buduje fabrykę silników samochodowych i baterii elektrycznych. Uruchomienie tego nowoczesnego zakładu planowane jest na koniec 2019r. Realizacja inwestycji zwiększy konkurencyjność rynku pracy.

Większość pozyskanego surowca (poza pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych na portalu leśno-drzewnym. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju oraz zagranicy.

Analizując czynniki mające wpływ na stopień trudności prowadzenia gospodarki leśnej takie jak udział lasowych i olsowych typów siedliskowych lasu, udział gatunków liściastych oraz udział I, II klasy wieku, drzewostanów w klasach odnowienia i do odnowienia stwierdzamy, że są one generalnie na relatywnie wyższym poziomie niż w RDLP Wrocław, czy w całych Lasach Państwowych.

4. Podział lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Jawor ze względu na pełnione funkcje

Lp.	Główna funkcja lasu	Obręb Jawor		Obręb Bolków		Nadleśnictwo	
		Powierzchnia gruntów zales. i niezales. ha / %					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Lasy rezerwatowe	358,50	4,60	170,31	2,72	528,81	3,76
2	Lasy ochronne	6926,16	88,80	4718,42	75,27	11644,58	82,77
3	Lasy gospodarcze (wielofunkcyjne)	515,25	6,61	1380,23	22,02	1895,48	13,47
4	Razem	7799,91	100,00	6268,96	100,00	14068,87	100,00

5. Podział lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Jawor ze względu na wiodące kategorie ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Obręby		Nadleśnictwo	
		JAWOR	BOLKÓW		
		Powierzchnia [ha]		%	
		Miąższość [m ³]			
1	2	3	4	5	6
1	Rezerwy	358,50	170,31	528,81	3,76
		127 689	78 202	205 891	4,90
2	Lasy ochronne razem	6 926,16	4 718,42	11 644,58	82,77
		1 972 353	1 498 677	3 471 030	82,58
	wodochronne	4 580,09	3 341,87	7 921,96	56,31
		1 322 606	1 065 183	2 387 789	56,81
	glebochronne	1 263,61	736,04	1 999,65	14,21
		389 022	215 962	604 984	14,39
	cenne fragm. przyrody	83,66	-	83,66	0,59
		28 830	-	28 830	0,69
	trw. uszk na sk. dział.przem	979,28	22,50	1001,78	7,12
		224 885	7740	232 625	5,53
	ostoje zwierząt	16,59	160,70	177,29	1,26
		5 810	55 619	61 429	1,46
	nasienne	2,93	4,33	7,26	0,05
		1 200	2 205	3 405	0,08
w miastach i wokół miast	-	452,98	452,98	3,22	
	-	151 968	151 968	3,62	
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	515,25	1 380,23	1 895,48	13,47
		141 304	384 778	526 082	12,52
Razem		7 799,91	6 268,96	14 068,87	100,00
		2 241 346	1 961 657	4 203 003	100,00

6. Podział na gospodarstwa

Na podstawie dominującej funkcji pełnionej przez las (z uwzględnieniem wszystkich pozostałych funkcji) oraz na podstawie przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych) uwzględniając podział na kategorie ochronności i ustalenia KZP przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

- **Gospodarstwo specjalne (S)** – utworzono na powierzchni **2 243,33** ha leśnej nadleśnictwa, do którego kwalifikowano drzewostany pełniące funkcje specyficzne.

- **Gospodarstwo lasów ochronnych (O)** – utworzono na powierzchni **10 037,57** ha leśnej nadleśnictwa. Gospodarstwo obejmuje lasy ochronne, z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.
- **Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (GPZ)** – zaliczono tu wszystkie drzewostany w lasach gospodarczych, w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz TD i aktualny skład gatunkowy stosuje się przerębowo – zrębowy sposób zagospodarowania. Gospodarstwo przerębowo-zrębowe opisano na powierzchni **1 787,97** ha leśnej nadleśnictwa.

W planie na lata 2018 – 2027 dla Nadleśnictwa Jawor nie utworzono gospodarstwa zrębowego (**GZ**) oraz gospodarstwa przerębowego (**GP**).

Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej wg poszczególnych gospodarstw prezentuje tabela

Gospodarstwo		Obręby				Nadleśnictwo	
		JAWOR		BOLKÓW		Pow.	%
		Pow.	%	Pow.	%		
1		2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)		1318,12	16,90	925,21	14,76	2243,33	15,95
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)		6020,38	77,18	4017,19	64,08	10037,57	71,34
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)		461,41	5,92	1326,56	21,16	1787,97	12,71
W tym:	zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	-	-	-	-	-	-
	przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	461,41	5,92	1326,56	21,16	1787,97	12,71
	przerębowego sposobu zagospodarowania (GP)	-	-	-	-	-	-
Ogółem		7799,91	100,00	6268,96	100,00	14068,87	100,00

7. Etaty użytkowania rębego i przedrębego

Zestawienie miąższościowe etatu użytków głównych dla Nadleśnictwa Jawor

Kategoria cięć	Obręb JAWOR		Obręb BOLKÓW		Nadleśnictwo	
	Miąższość grubizny m3 brutto	Miąższość grubizny m3 netto	Miąższość grubizny m3 brutto	Miąższość grubizny m3 netto	Miąższość grubizny m3 brutto	Miąższość grubizny m3 netto
1	4	5	8	9	12	13
Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu ze spodziewanym 5% przyrostem	324 214	274 760	320 663	279 939	644 877	554 699
Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu	3 368	2 853	1 527	1 322	4 895	4 175
Razem użytki rębne ogółem	327 582	277 613	322 190	281 261	649 772	558 874
Użytki przedrębne	220 620	176 496	214 470	171 576	435 090	348 072
Ogółem użytki główne	548 202	454 109	536 660	452 837	1 084 862	906 946

8. Przyjęte sposoby użytkowania rębego

W zaplanowanym użytkowaniu głównym dla Nadleśnictwa Jawor przeważają użytki rębne (61,62%). Zaprojektowano je w ramach gospodarstw dla poszczególnych obrębów. W celu osiągnięcia pożądanych docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania w oparciu o ustalenia KZP, NTG i Zasad hodowli lasu.

9. Wskazania gospodarcze

Spodziewany rozmiar prac z zakresu hodowli la

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, piazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
LGŚW			0,66	110,97		0,80	112,43	0,69	113,12		9,98	70,14	206,36	286,48		113,12
LGW				3,30			3,30		3,30			1,31	6,62	7,93		3,30
LŁG																
LŁWYŻ				9,24			9,24		9,24		0,98	5,10	14,01	20,09		9,24
LMGŚW	1,40			172,50		0,81	174,71	0,15	174,86		16,64	84,18	307,32	408,14		174,86
LMŚW												1,59	1,59	3,18		
LMWYŻŚW	5,56			459,80	2,08	1,57	469,01	4,44	473,45		70,31	281,76	477,54	829,61		473,45
LMWYŻW													3,42	3,42		
LŚW				27,90			27,90	0,42	28,32		0,22	10,20	101,97	112,39		28,32
LW				1,06			1,06		1,06			2,64		2,64		1,06
LWYŻŚW	5,56		0,90	425,51		2,81	434,78	4,85	439,63		63,24	207,39	538,94	809,57		439,63
LWYŻW			1,73	36,89		0,60	39,22	2,54	41,76		2,83	26,92	68,58	98,33		41,76
OLJSG				0,43			0,43		0,43				0,86	0,86		0,43
OLJWYŻ																
OGÓLEM	12,52		3,29	1 247,60	2,08	6,59	1 272,08	13,09	1 285,17		164,20	691,23	1 727,21	2 582,64		1 285,17

10. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu

10.1. Charakterystyka występujących uszkodzeń

Ocenę stanu uszkodzenia drzewostanów przeprowadzono w oparciu o dane zebrane w trakcie terenowych prac taksacyjnych, w ramach których zaewidencjonowano występujące w drzewostanach uszkodzenia pochodzenia biotycznego i abiotycznego.

Do czynników biotycznych zaliczono uszkodzenia od owadów (pierwotnych i wtórnych), zwierzyny oraz patogenów grzybowych. Do czynników abiotycznych zaliczono uszkodzenia od wiatrów, pożarów, ekstremalnych czynników atmosferycznych (długotrwałe okresy suszy, powódzie, zmrozowiska i okiść), a do czynników antropogenicznych uszkodzenia od emisji przemysłowych. Zgodnie z obowiązującą instrukcją urzędnika lasu podczas prac terenowych rejestrowano tylko główną przyczynę oraz stopień uszkodzenia.

Strukturę rodzaju występujących na terenie nadleśnictwa uszkodzeń drzewostanów ujętych w sporządzonym opisie taksacyjnym lasu, przedstawia tabela.

Rodzaj uszkodzenia	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami	Powierzchnia uszkodzeń w przedziałach procentowych		
		10-20	21-50	>50
		(ha)		
1	2	3	4	5
Antropogeniczne	17,61	17,61		
Grzyby	721,83	577,74	144,09	
Inne	3,02	2,38	0,64	
Klimat	5 462,53	5 280,51	182,02	
Owady	745,76	703,40	42,36	
Wodne	225,36	217,20	7,58	0,58
Zwierzyna	517,12	395,31	121,81	
Łącznie	7 693,23	7 194,15	498,50	0,58

Szkody stwierdzone w drzewostanach nadleśnictwa występujące w 1 stopniu uszkodzeń (uszkodzenia w przedziale 10-20%) należą do nieistotnych (nietrwiałych). Szkody istotne (2 i 3 stopień uszkodzeń) występują na powierzchni 499,08 ha. Wśród uszkodzeń najpoważniejszą pozycję stanowią uszkodzenia od klimatu. Istotną grupą uszkodzeń stanowią także szkody wynikające z oddziaływań owadów, grzybów oraz zwierzyny, te ostatnie zwłaszcza w młodszych klasach wieku. Pozostałe grupy uszkodzeń mają charakter losowy i są podejmowane próby ich ograniczenia poprzez prowadzenie działań gospodarczych zgodnych z wiedzą i doświadczeniami nauk leśnych.

11. Formy ochrony przyrody

Miejsce i rola Nadleśnictwa Jawor w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu została opisana w Programie Ochrony Przyrody, który jest częścią „Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jawor”, sporządzonego na okres od 1.01.2018 r. do 31.12.2027r. i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. W Programie Ochrony Przyrody zamieszczone zostały szczegółowe informacje dotyczące wszelkich form ochrony przyrody występujących na terenie Nadleśnictwa Jawor.

Posiadany przez Nadleśnictwo Jawor Program Ochrony Przyrody jest oparty na Programie Ochrony Przyrody, opracowanym wg stanu na 1 stycznia 2008 roku. Jego treść została zaktualizowana zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110 i 111 obowiązującej instrukcji.

11.1. Rezerваты przyrody:

Rezerwat przyrody „Nad Groblą”
Rezerwat przyrody „Wąwóz Siedmicki”
Rezerwat przyrody „Wąwóz Lipa”
Rezerwat przyrody „Buki Sudeckie”
Rezerwat przyrody „Wąwóz Myśliborski”
Rezerwat przyrody „Mszana i Obłoga”

Proponowany rezerwat przyrody „Swarna Góra”
Proponowany rezerwat przyrody „Łąki Muchowskie”
Proponowany rezerwat przyrody „Rataj”
Proponowane powiększenie rezerwatu „Wąwóz Myśliborski”

11.2. Obszary chronionego krajobrazu.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Góra Krzyżowa”

11.3. Obszary Natura 2000

OZW Dobromierz PLH020034
OZW Góry i Pogórze Kaczawskie PLH020037

11.4. Użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

W Nadleśnictwie Jawor wg stanu na 1 stycznia 2018 r. nie występują użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

11.5. Pomniki przyrody

Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowano 36 pomników przyrody, zaś poza nimi 90.

11.6. Parki Krajobrazowe:

Park Krajobrazowy „CHEŁMY”
Książański Park Krajobrazowy
Rudawski Park Krajobrazowy

12. Porównanie powierzchni i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu.

Lp	WSKAŹNIK	Jedn.	Wg stanu na:					
			1967r.	1974r.	1988r.	1998r.	2008r.	2018r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb leśny JAWOR								
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona*	ha	7 304	7 249	7 386	7 619	7 748	7 792
2	Zasoby miąższności (m ³ brutto)	tys.m ³	1 406	1 438	1 549	1 928	2 224	2 241
3	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	202	201	211	253	287	287
4	Przeciętny wiek	lat	57	54	64	70	78	84
Obręb leśny BOLKÓW								
5	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona*	ha	6 693	5 666	5 885	6 071	6 229	6 269
6	Zasoby miąższności (m ³ brutto)	tys.m ³	1 292	1 259	1 562	1 721	1 861	1 962
7	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	193	223	266	283	299	313
8	Przeciętny wiek	lat	47	53	62	67	76	84
NADLEŚNICTWO								
9	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona*	ha	13 997	12 915	13 271	13 690	13 977	14 061
10	Zasoby miąższności (m ³ brutto)	tys.m ³	2 698	2 697	3 111	3 649	4 085	4 203
11	Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³	198	210	236	267	292	299
12	Przeciętny wiek	lat	51	54	63	69	77	84

Na podstawie wskazanych w tabeli danych można stwierdzić, że systematycznie wzrasta powierzchnia leśna oraz wzrastają zasoby miąższości. Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa wynosi 84 lata i jest o 27 lat większy niż orientacyjny średni wiek rębności, wynoszący 57 lat. Obowiązująca IUL uznaje to za znaczące odstępstwo od stanu pożądanego. Tak znaczne odstępstwo spowodowane jest przez dwa czynniki, przede wszystkim przez bardzo duży udział drzewostanów w klasie odnowienia wynoszący ponad 3300 ha – prawie 24% powierzchni zalesionej nadleśnictwa oraz znaczny udział lasów rezerwatowych stanowiących prawie 4% powierzchni zalesionej.

13. Składniki planu urządzenia lasu

- Ogólny opis lasów nadleśnictwa – Elaborat
- Wykaz projektowanych cięć rębnych z zestawieniami tabelarycznymi
- Opisy taksacyjne
- Program Ochrony Przyrody wraz z mapą sytuacyjno–przeładową walorów przyrodniczych
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko i Obszary Natura 2000
- Operaty dla leśnictw
- Mapy przeładowe wg obrębów leśnych, mapa sytuacyjna w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa, mapa sytuacyjno-przeładowa funkcji lasu
- Geobaza danych inwentaryzacyjnych